

TURVALLINEN MATKA

Laaja-alaisten merietsintä- ja pelastusoperaatioiden aloittaminen ja jatkaminen, mielellään siviilivoimin

Mitä on meripelastus (SAR) Search And Rescue ?

Meripelastusperiaate on pitkäaikainen kansainvälisen lain vaatimus: alusten kapteenien on pelastettava merellä hädässä olevat ihmiset ja toimitettava heidät turvaan riippumatta heidän kotimaastaan tai pakolaisasemastaan.

Miksi se on tärkeää?

Meripelastus on ehdottoman tärkeässä asemassa henkien pelastamisessa Välimerellä. Erityisen tärkeää se on niiden pakolaisten ja siirtolaisten kohdalla, jotka ovat, laillisten reittien lähes kokonaan puuttuessa, pakotettuja valitsemaan äärimmäisen vaarallisia, useimmiten täyteen ahdetuissa ja purjehduskelvottomissa aluksissa, keinoja päästäkseen Eurooppaan.

Mikä on nykytilanne?

Italian hallitus reagoi lokakuussa 2013 kahteen traagiseen haaksirikkoon, jotka vaativat Välimerellä yli 600 ihmisen hengen. Hallitus aloitti ennaltaehkäisevän, *Mare Nostrum*- nimisen meripelastusoperaation. Operaatio oli hyvin rahoitettu ja sen henkilöstö laadukasta, ja operaatio osoittautui erittäin toimivaksi tavaksi ehkäistä kuolemia merellä. On arvioitu, että ohjelman aikana pelastettiin yli 130 000 ihmistä. Operaatio kesti vuoden ja päättyi lokakuussa 2014. Vaikka toiset jäsenvaltiot vetosivat useasti yhteisen asian puolesta, Italia jäi varsin yksin *Mare Nostrumin* rahoittamisessa ja hoitamisessa.

Tämän jälkeen Euroopan rajaturvallisuusvirasto Frontex käynnisti EU:n yhteisoperaatio *Tritonin*. *Tritonin* kuukausibudjetti oli alle kolmanneksen *Mare Nostrumin* vastaavasta, ja sen toimitusalue kattoi pienemmän alueen paljon lähempänä Italian rannikkoa. Lisäksi *Tritonin* painopiste oli enemmän rajavalvonnassa kuin meripelastuksessa. Hieman operaation perustamisen jälkeen, yli 1300 ihmistä menetti henkensä yhden huhtikuun viikon aikana vuonna 2015 kahdessa suurimmassa Välimerellä koskaan dokumentoidussa haaksirikossa.

Euroopan komissio sitoutui vastatoimena toukokuussa 2015 muuttoliikeagendaan, joka muun muassa vahvisti *Tritonin* pelastustoimintaa kolminkertaistamalla sen budjetin ja kasvattamalla sen toimitusalueen avomerellä vastaamaan *Mare Nostrumin* kattamaa aluetta.

Tällä hetkellä Välimerellä toimii *Tritonin* kuuluvien EU:n jäsenmaiden alusten lisäksi myös kansalaisjärjestöjä. Näihin kuuluvat muun muassa *SOS Méditerranée*, *Lääkärit ilman rajoja* ja *Migrant Offshore Aid* (MOAS).